ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Рокитнівської селищної ради
20 грудня 2024 року № 4923

ПРОГРАМА
для кривдників в Рокитнівській селищній територіальній громаді на 2025-2027 роки

селище Рокитне-2024

1. ПАСПОРТ ПРОГРАМИ

1.	Ініціатор розроблення Програми	Комунальна установа «Центр надання соціальних послуг» Рокитнівської селищної ради
2.	Розробник Програми	Комунальна установа «Центр надання соціальних послуг» Рокитнівської селищної ради
3.	Співрозробники Програми (у разі наявності)	-
4.	Головний розпорядник коштів	-
5.	Виконавець Програми	Комунальна установа «Центр надання соціальних послуг» Рокитнівської селищної ради
6.	Учасники Програми	Комунальна установа «Центр надання соціальних послуг» Рокитнівської селищної ради, суб'єкти підприємницької діяльності, установи, організації, громадські організації різних форм власності, а також фізичні особи, які надають соціальні послуги
7.	Термін реалізації Програми	2025 – 2027
8.	Етапи виконання Програми (для довгострокових програм)	Щорічно
9.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, всього:	Не потребує фінансування

2. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямованЗа Програма

Програмою передбачено комплекс заходів за результатами оцінки ризиків, спрямованих на зміну насильницької поведінки кривдника, формування у нього нової, неагресивної моделі поведінки у приватних стосунках, відповідального ставлення до власних вчинків та їхніх наслідків, до виконання батьківських обов'язків, на викорінення дискримінаційних уявлень про соціальні ролі та обов'язки жінок і чоловіків. У Програмі терміни вживаються у значеннях, наведених у законах України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», інших нормативно-правових актах.

3. Визначення мети Програми

Виходячи із вищезазначеної проблематики метою Програми є:

- корекція агресивної поведінки кривдників:
- формування соціально прийнятних норм, гуманістичних цінностей і ненасильницької поведінки:
- підвищення рівня обізнаності кривдників щодо відповідальності за скоєння насильства.

4. Перелік завдань, заходів Програми

Основними завданнями Програми є:

- сприяння зміні насильницької поведінки кривдника;
- сприяння засвоєнню кривдником моделі сімейного життя на засадах гендерної рівності, взаєморозуміння, взаємоповаги і дотримання прав усіх членів родини, формування у кривдника конструктивної моделі поведінки у приватних стосунках;
- сприяння оволодінню кривдником знаннями про основні норми законодавства в сфері запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі, а також про види відповідальності за його вчинення;
- формування у кривдника відповідального ставлення до власної поведінки та її наслідків для себе та оточуючих;
- сприяння розвитку у кривдника емоційного інтелекту та самосвідомості;
- розвиток навичок кривдника до конструктивного безконфліктного спілкування, ефективної та ненасильницької комунікації;
- розвиток здатності кривдника виявляти, аналізувати та усвідомлювати свої негативні думки, когнітивні фільтри, помилки, емоції, керувати ними, розуміти їх наслідки.

5. Обгрунтування шляхів і засобів розв'язання проблем, обсягів та джерел фінансування, строки виконання Програми, а також виконавці

Розроблення, організацію та виконання Програми, її проходження кривдниками забезпечують органи місцевого самоврядування відповідно до вимог статті 8 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству». Суб'єкти, що проводять заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, можуть залучати до

виконання Програми підприємства, установи, організації, громадські об'єднання, фізичних осіб-підприємців, а також фізичних осіб, які надають соціальні послуги (за їх згодою), відповідно до законодавства.

Програму реалізують фахівці, які мають фахову вищу освіту (в тому числі психолог, психотерапевт, психіатр) та інші фахівці, які пройшли відповідне спеціалізоване навчання з проведення програм для кривдників, представляють суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі або залучені та проводять програму для кривдників на замовлення суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі, в порядку, передбаченому чинним законодавством.

Кривдника може бути направлено на проходження Програми на строк від трьох місяців до одного року у випадках, передбачених законодавством за рішенням суду. Також кривдник може брати участь у Програмі за власною ініціативою.

Заходи з організації та забезпечення проходження Програми кривдниками проводяться на підставі інформації, отриманої відповідно до законодавства від суду, уповноваженого підрозділу органу Національної поліції України. Інформування суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, про ухвалення рішення суду про направлення кривдника на проходження Програми для кривдників здійснюється відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству». У разі неприбуття кривдника для проходження Програми або ухилення від її проходження без поважних причин суб'єкти, відповідальні за її виконання, повідомляють про це письмово протягом трьох робочих днів уповноважений підрозділ органу Національної поліції для вжиття відповідних заходів.

Програму розроблено на засадах когнітивної психології. Такий підхід широко застосовується в роботі з цільовою групою, він дає змогу не тільки корегувати поведінку особи, яка вчинила домашнє насильство, а й формувати в неї гуманістичні цінності. Когнітивні методики спрямовані на досягнення довгострокових і тривалих позитивних результатів через зміну переконань особи, мотивів поведінки, розв'язання її психосоціальних проблем. Робота із кривдником спрямовується на зміну деструктивних переконань особи, корекцію когнітивних помилок, зміну дисфункціональної поведінки завдяки усвідомленню особою впливу думок на емоції та поведінку людини. Програмою передбачається комплексний підхід до проведення корекційної роботи з особами, які вчинили домашнє насильство або належать до групи ризику щодо його вчинення.

Характеристика Програми:

- цільова група - кривдники;
- кількість діагностичних занять – 4 сесії;
- кількість групових занять - 20 сесій;
- кількість індивідуальних занять - 9 сесій.

Форми роботи та тривалість Програми:

- діагностування - тривалість - 6 сесій по 1 год або 3 сесії по 2 год; до проведення діагностики залучаються лікарі-психіатри / лікарі-наркологи (за згодою); вторинна діагностика за результатами проходження цієї Програми - 2 сесії по 1 год або 1 сесія тривалістю 2 год;
- індивідуальна робота - тривалість - 19 сесій по 1 год (максимум 2 год на тиждень); до індивідуальної роботи входять мотиваційні бесіди - 2 сесії тривалістю по 1 год;
- групова робота - загальна тривалість - 18 сесій по 1 год 30 хв (максимум 3 год на

тиждень) із перервою між сесіями - 10 хв; за відсутності можливості проводити довготривалі заняття кожна сесія може проводитися під час окремої зустрічі;

- змішаний варіант роботи - 1 сесія індивідуальної роботи тривалістю 1 год та 1 сесія групової роботи тривалістю 1,5 год (максимум 2,5 год на тиждень);
- тривалість індивідуального заняття для кривдника - 1 година;
- періодичність - не рідше ніж один раз на тиждень.

Фахівці, які реалізують Програму, повинні керуватися такими принципами:

- конфіденційності та захисту персональних даних відповідно до вимог закону України «Про захист персональних даних». Цей принцип полягає в гарантуванні збереження особистої інформації та нерозголошення конфіденційної інформації без згоди особи;

- дотримання прав та свобод людини, що полягає у наданні допомоги кривднику;

- недопущення дискримінації, що полягає в тому, що кривдник має право на отримання послуг незалежно від статі, віку, віросповідання, національної приналежності, соціального статусу тощо;

- компетентності та професіоналізму, що полягає в застосуванні спеціальних знань з питань запобігання домашньому насильству;

- комплексності, що полягає у поєднанні різних форм і методів роботи з урахуванням віку, статі, індивідуальних особливостей кривдника та вчинених форм домашнього насильства або насильства за ознакою статі.

Проходження Програми розпочинається діагностуванням кривдника. В основу Програми покладено загальні принципи психологічної корекції та соціальної реабілітації, що полягають у поєднанні діагностичного, мотиваційного та корекційного блоків:

- діагностичний блок передбачає проведення первинної діагностики причин насильницьких проявів, агресивної поведінки та підсумкової діагностики результативності проходження Програми;

- мотиваційний блок спрямовано на визначення та підвищення рівня мотивації для участі у груповій формі роботи в межах Програми, формування або підвищення мотивації для зміни насильницької, агресивної поведінки;

- корекційний блок передбачає індивідуальну та групову форми роботи.

Програма передбачає застосування інтерактивних форм і методів роботи з метою засвоєння інформації та відпрацювання необхідних навичок, використання на практиці отриманих знань і вмінь. Теми Програми (як індивідуальних, так і групових занять) висвітлюють питання, спрямовані на розвиток особистості, мотивацію до активної участі в процесі планування подальшого життя, оволодіння навичками безконфліктного спілкування, ефективної комунікації тощо.

Розподіл часу за модулями і темами здійснюється відповідно до додатку 1 до Програми.

Схема роботи із кривдником відповідно до додатка 2 до Програми визначається за результатами діагностики з урахуванням індивідуальних потреб, у тому числі віку, стану здоров’я, статі кривдника.

Після завершення занять діагностичного та мотиваційного блоків розпочинається індивідуальна та/або групова робота. Після проходження особою діагностики та мотиваційного консультування з метою визначення рівня вмотивованості до участі у групі може застосовуватись індивідуальна корекційна робота або групові заняття. У деяких випадках ці дві форми роботи можуть впроваджуватись одночасно: особа може відвідувати групові заняття та за її бажанням індивідуально працювати з фахівцем. З метою підвищення готовності особи та її вмотивованості щодо участі у групі групова робота може

застосовуватись після проходження особою індивідуальних занять. Після кожного заняття необхідно передбачити домашнє завдання для закріплення отриманих знань і навичок, забезпечення постійного відстеження змін у поведінці. Під час прийняття рішення щодо форми участі особи у Програмі враховуються її готовність до участі в роботі групи й ті завдання, які ставляться у роботі з нею.

6. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Координація та контроль за ходом виконання завдань і заходів Програми покладається на Комунальну установу «Центр надання соціальних послуг» Рокитнівської селищної ради.

Успіх реалізації Програми залежить від компетентності фахівців, які працюють з особою, рівня їхньої підготовки, врахування ними потреб особи, застосування в роботі інтерактивних методів і творчих підходів.

Знання та навички, яких має набути особа за результатами проходження програми:

1) знання: понять «домашнє насильство» та «насильство за ознакою статі»; можливих наслідків домашнього насильства та насильства за ознакою статі; відповідальності за вчинення домашнього насильства та насильства за ознакою статі; проявів поведінки, які належать до домашнього насильства та насильства за ознакою статі, агресії, жорстокого поводження; факторів впливу на розвиток агресивної поведінки; причин виникнення конфліктів, методів аналізу конфліктних ситуацій, шляхів їх розв'язання та визначення власної ролі у їх вирішенні; форм запобігання конфліктним ситуаціям; впливу гендерних стереотипів щодо соціальних ролей жінки і чоловіка на стосунки в родині;

2) навички: визначати незадоволені власні потреби, які викликають агресію і прояви гніву та шляхи задоволення потреб ненасильницькими засобами; розпізнавати спускові механізми вияву агресії та усвідомлювати власні почуття й почуття інших людей у ситуації конфлікту; контролювати прояви гніву та агресії щодо інших людей; аналізувати власні дії в ситуації домашнього насильства, насильства за ознакою статі та визначати свої власні можливості на шляху до життя без насильства; розуміти свої власні кордони та кордони інших людей (фізичні та психологічні межі, які визначають діапазон і силу власних дій, а також сприйнятливість до дій навколишнього середовища); будувати безконфліктне спілкування, ефективну комунікацію із членами сім'ї та оточенням на основі взаєморозуміння і взаємоповаги; визначати перспективні цілі та формувати життєві плани, реалізовувати власні плани соціально прийнятним шляхом.

Секретар ради **Марина ЛЕСКОВЕЦЬ**